

Sárospataki
Ifjusági Közlöny

.....

Főszerkesztő : Hubay Lajos	Társzerkesztők : Harsányi László Nagy Barna	Szerkesztők : Szabó Zoltán Marton János	Felelős szerkesztő : Martin Miklós
-------------------------------	---	---	---------------------------------------

.....

TARTALOM:

M.: Négy századik esztendő küszöbén. — Dr. Vasady Béla: A theológus-élet igazi motívuma. — Szaszák József: Pék-inas. (Rajz.) — Bucsay Mihály: A Pataki Diákoknak üzenik a pataki diákok. — F. Homoky András: Szines üveg. (Vers.) — M.: Istentisztelet a puztán. — Harsányi László: A Tükör előtt. — Marton János: Páneurópa. — Bodnár István: A szélhez. (Vers.) — Fodor Lajos—134: Táborban. — H. I.: Irodalom. - Művészet. — Egyleti élet. — Hírek.

.....
Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal :
Sárospatak. — Kollégium.

Előfizetés:
Egész évre ... 4 pengő
Félévre ... 2 pengő

Nagyon elkeseredetten néztünk a jövőbe. Csupa sötét színeket festettünk lelkünk vásznára. Sűrű feketeséget. És ime! Akkor, amikor mindenre sokat gondolnak, csak a lélekre keveset: új iskola köszönti a pataki diákat. Falakat emeltek, épületeket alakítottak át, új alapokat vetettek és folyik az építkezés, hogy helye legyen a pataki diáknak az erögyűjtésre Csoda, hatalmas csoda ez! Isten csodája! Csoda magától nem történik. Az Isten lelke dolgozik itt; megragad embereket, nagyokat és kicsinyeket; terveznek az Ige fénye mellett — terveiket Isten megáldja; az anyagi kérdések megoldódnak. A legromlottabb gazdasági viszonyok között a ruhátlan nyomoruság, kenyérelenség közepette kövekbe épül lelkünk legszebb álma: új mezt ölt a szeretett Alma Mater, levágott karja visszafordrad, új tagja nő és a közigazgató a lelkek örömujjongásától kísérve nyitja meg a sáros-pataki főiskola négyszázadik esztendejét az Isten nevében.

Négyszázadik esztendő!

Nem lehet szó nélkül elmenni mellette. Mi mindent rejt maga mögött e négyszáz év. Mennyi küzdelem, megveretés, megaláztatás, vér, verejték — de hány, meg hány dicső, fényes évtized képe suhan át lelkünkön. Gyönyörűséges, felemelő, tanulságos a főiskola története. Érdemes elolvasni — tanulhatunk belőle. Jaj de vérdermesztő hangon kiáltja fülünkbe ez a történelemdarab (a főiskola elvesztése, diákjai elbújdosása, majd nagyszerű feltámadása diákéletek főiskoláért áldozása) te, a ma pataki diákja szereted-e, az Alma Matert?

Ha a sáros-pataki iskola nem Sáros-patakon volna; ha a pataki diák nem tekintené magát az ős pataki diák egyenes leszármazottjának — taiálna kritizálni valót. Hiszen másutt (igaz, hogy nagyon messzire kellene menni) szebb iskola is van. Másutt is meg van a kényelemnek az a módja, mely az új internátusban. Másutt is tanulhat az ember. Másutt is van tradíció.

Igen, van. Mégis az az igazság, hogy pataki főiskola csak *egy* van a kerek nagy világon és pataki diák sincs másutt; sehol sem forrott úgy össze diák és iskolája, mint itt.

A pataki diák ajándékot kapott. Minden, ami itt történt, a pataki diákért, a kis nádfődeles földműves, iparos-, akácfás parókiák-, tanító lakások szegény, pénztelen gyermekeiért ment végbe. Isten akarta, hogy embereken keresztül a pataki diáknak új otthona legyen, ahol felvértezze magát az eljövendő nagy küzdelmekre. Az az Isten akarta ezt, aki most négyszáz éve vezérelte ide az első igazi pataki diákokat, hogy az Ige fényénél szolgálják az Ő dicsőségét és zsoldját

énekelve legyenek a vagyonban szegények iskolájának, e magyar iskolavárnak őrálló, derék harcosai.

Ajándékot kaptunk. Az ajándékot illik megköszönni. Mivel köszönjük meg? Mi legyen a hálánk? Mi a kötelességünk? Mít tehetünk mi?

Négyszáz esztendő eléggé megmutatta. Kitaposott útjaink vannak, elődeink verejtéke, vére öntözte. Nekünk is áldozatot kell hoznunk. Oda kell áldoznunk a kényelmünket, nyugal munkát. Zavaros világban, sötétség között, meg kell találnunk a tisztaságot, a fényt. Ne hagyjon nyugodni bennünket a modern kor kényelme. A falakból kiáltsanak felénk a beleépített régi kövek. A kor, korhoz való alkalmazkodást kért. Meg van. Felépült az új épület, átalakított a theologiai internátus, de fundamentumuk a régi, faluk a régi — ha nem teljesen is, de a régiből minden benne van. A ma pataki diákjának lelke is a régi legyen. Az Istenért, hazáért, minden szépért és nemesért küzdő kálvinista lélek, mely maga puritán, s önnönmagán kívüli célért örömet áldoz. Könnyű lenne követnünk őket, mert lelki alapunk egy; akin kívül más fundamentumot senki sem vethet: a Jézus Krisztus.

Mit kell tennünk mai pataki diákoknak a négyszázadik esztendő küszöbén?!

Hálálkodnunk kell! Meg kell köszönnünk Istennek azt a jótéteményt, melyet érettünk tett gyarló, bűnös, de az ő szavára hajló emberi szíveken keresztül; hálát adnunk a múltért, imádkoznunk a boldogabb jövőért; áldást kérnünk a főiskola minden munkására, aki robotolva töri magát, hogy szent legyen e hely. — Valóra kell válnunk a hozzánk fűzött reményeket; tettekké kell változtatnunk a lelkünk mélyéni elhatározásokat; aprópénzre váltanunk a lelkünkbe helyezett kincseket; kiegészíteni mindent, ami megcsúfolja, beszennyezi az igazi Krisztus ábrázatot. Keresztyén emberekké kell lennünk: szorgálni tudó keresztyénekké.

A mult pataki diákja gerendás szobák hidegségében, füstölgő kanócbél mellett imádkozott és dolgozott — így verekedte ki magának a büszke „pataki diák“ nevet és így mutatta meg, hogy méltó arra. A hófehérre meszelt, vízvezetékekkel, villannyal ellátott internátusban kényelmesen lakó diáknak sem mondhat mást a Lélek, mint ezt: *pataki diák, imádkozva dolgozzál.* M.

~~~~~

Az a diák, aki a pillanatnyi szükségletek szerint tanul, nem önálló ember, hanem mindenkor a tanárai, a társai, a leckéje, az óra, az otthon rabja. Karácsony Sándor.

A teológus-élet igazi motivuma.*

Ezen a földön nem tudok elképzelni kedvesebb feladatot, mint azt, amikor megbízás folytán Isten-hozottat kell mondanunk az érkezőknek. S kétszeresen kedves e feladat abban az esetben, amikor nemcsak egy embercsoporttól, nem is csak egy intézménytől, iskolától, de egyenesen *magától az élő Istentől* nyerjük ezt a megbízásunkat.

Ennek a kétszeresen kedves feladatnak kívánok eleget tenni akkor, midőn teológiai tanári karunk, a már itt levő teológus-ifjúság, a sárospataki főiskola, de mindenekfölött az élő Isten nagy nevében igaz örömmel köszöntelek Benneteket, fiatal testvéreim, akik a mai napon külsőképen is odaajánljátok magatokat az Úr Jézus Krisztus önzetlen szolgálatára. S mialatt az első szavunk az *Isten iránti hálaé*, amiért Titeket a mi lelki közösségünkbe be akar vonni, önkéntelenül is Réátok esik tekintetünk s akarva-akaratlan beleesünk a teológiai professzoroknak egy nagyon is *áldásos hujájába*, amely abban a meg nem szűnő kérdésben vetitődik elétek: *vajjon micsoda motivumok készítettek Titeket arra, hogy éppen a lelkészi hivatásra való felkészülétekben lássátok meg életek igazi rendeltetését?* Mert motivum nélkül nincsen cselekvés, nincsen lendület, nincsen élet. S a motivum minőségétől függ a mindenkori életfolytatás minősége is. Kérdezem tehát újra Tőletek: *vajjon mi volt teológussá lételek legfőbb motivuma s vajjon miben látjátok, Ti újoncok és Ti, akik már régebben itt vagytok teológiai akadémiánk falai között, a teológus élet egyetlen, igaz motivumát?*

Tudom, hogy e kérdésemmel az újonnan érkezők közül némeleyeket zavarba ejtek. Mert a motivum, amely őket mi közénk hozta, nem volt olyan, hogy azt bátran és nyíltan bevallani merhetnék előttünk. Bizonytal van közöttetek olyan, aki csak azért jött teológusnak, mert a szülei papnak szánták, jöllehet ő maga most még nem érez a lelkészi pályára különösebb belső elhívottságot; akadhat közöttetek olyan is, akinek atyja népszerű lelkész valamelyik kis fehérlő magyar faluban s ő maga most azért jött teológusnak, mert abban reménykedik, hogy alkalomadtán atyja népszerűségét ugródeszkanak felhasználhatja s követheti majd őt lelkészi állásában. Talán olyan is akad közöttetek, akit anyagi és családi körülményei készítettek a lelkészi pályára s most abban reménykedik, hogy szorgalma és kitartása révén anyagilag lehetővé teheti önmaga sikeres felküzdését egy biztos parókiáig. De hiszem, hogy vannak közöttetek olyanok is, akiket kifejezhetetlen kételyek kizoznak, akik ez idő szerint a le nem hunyó miértek emberei s most abban reménykednek, hogy a szentséges hittudományok tanulmányozása révén megnyugvást találhatnak majd lelkük számára.

Ime, felsoroltam egy pár motivumot: szülői parancsnak és óhajnak való engedelmesség; az édesapa lokális népszerűségén

* Első éves teológusok ünnepélyes felvételekor 1930 szeptember 12-ikén tartott beszéd.

való élősdzini akarás; a nehéz gazdasági és nyomasztó anyagi gondok közepette a legbiztosabb elhelyezkedési és kitanulási lehetőség keresése, avagy kinzó kételyek mardosó ereje, — ilyen és ezekhez hasonló motívumok bőven szerepelhetnek és bitorolhatják lelketekben annak az egyetlen motívumnak helyét, amely egyedül lett volna az élő Isten színe előtt is elfogadható érv akkor, midőn ide jöveletek mellett döntöttetek.

Ámde ne higyjétek, hogy mi neheztelünk Rátok, amiért esetleg ily motívumok is szóhoz jutottak Bennetek. Minden ilyesmi távol áll tőlünk. Mert meg vagyunk győződve afelől, hogy az az Isten, aki „a szív mozdulását, mint a vizeknek folyását, szabadon hajtja ide s tova.“ *Úr minden emberi motívum fölött is és mi nem tudunk elképzelni oly gyarló és önzően emberi motívumot, amelyet Isten fel nem használhatna a maga szentséges és dicsőséges céljainak megvalósítása érdekében.* Isten szuverénitása például mindennél ragyogóbban éppen abban az áruló júdái csókban tündököl felénk, amelynek voltaképeni motíválója a harminc ezüst pénz volt, s végső eredménye mégis Isten szentséges akaratának megvalósulása: a világ megváltása lett.

Isten tehát felhasználhatja a Ti gyarló emberi motívumaitokat is s ki tudja, nem fog e közületek a legkeresztyénibb magaslatokig felemelkedni tudni éppen az, akit most a legönzőbb és legemberibb motívumok hoztak ide, mi közénk?!

De kérdezhetitek ezek után tőlem: minek kellett volna lenni annak az egyetlen, igaz motívumnak, amelyre egyedül lett volna szabad hallgatnotok akkor, midőn a szentséges hittudományok hallgatása mellett döntöttetek? Kérdezhetitek mindnyájan tőlem: mi hát a teológus élet egyetlen, igaz, Istennek is tetsző motívuma?

Egy szóval felelhetek erre: a *háládatosság*. Az a hála, amelyet Isten elvár tőlünk mindazért, amit mi értünk és mi velünk cselekedt. A háládatosság művészete az Isten színe előtt aprópénzre váltott életfolytatásban nyilvánul meg s ezerszer jaj nekünk, ha a Krisztus követésében nem a megváltó és megszentelő Isten iránti hálánk az egyetlen motívumunk.

A háládatosság azonban nem adódik máról holnapra. De nem is öröklött tulajdonsága az emberi léleknek. Hálás szülőknek lehetnek hálátlan gyermekeik. Amíg valaki eljut addig a fokig, hogy végül is az Isten iránti hálát tekinti élete egyetlen motívumának, addig igen nagy és hosszú útát kell megtennie. Előbb Istennek kell lenyúlnia érte. Istennek kell tennie érette valami olyat, amire csakis Ő képes: az Istennek kell újjászülnie, újjáteremtenie őt. És ez az isteni hatás nem is marad el. *Isten megragadja, megérinti a mi egész földi létünket, egész existenciánkat és ha egyszer már megragadott bennünket, úgy lehetetlen, hogy ne rezonáljunk erre mi is éppen a Néki leginkább tetsző háládatosság meg nem szűnő, le nem hunyó, örök-iffjú motívumával.* Lehetetlen, hogy azok, akik már megtapasztalták az Isten könyörülő szeretetét, egyuttal háládatosság gyümölcseit is ne teremjék!

Próbáljatok hát mindnyájan felemelkedni a háládatos emberek

szinvonáig. Mig e falak között lesztek, minden napotokat töltsé be az a gondolat, miképen lehetnétek az eddiginél is hálásabb lelkület tükrözőivé? „Mindent, amit csak cselekesztek, szóval, vagy tettel, mindent az Ur Jézus nevében cselekedjétek, hálát adván az Istennek és Atyának Ő általa“ (Kol. 3:17.). *Pectus facit theologum*: a szív, az érzés, a kedély, a végső alapmotívum, ez teszi, ez adja az igazi theologust: oh, ezerszeresen boldog lesz közületek az, aki midőn majd négy év múlva elhagyja ezt az öreg főiskolát, Isten színe előtt boldogan és alázatosan fogja megállapítani magáról, hogy sokszorosán hálásabb lélekkel távozik innen, mint amilyennel ide érkezett!

Dante szerint a pokol kapujára az van felírva: Ki ide belépsz, hagyj fel minden reménnyel! Ugyanezt kellene felírunk theologiai internátusunk és theologiai akadémiánk kapuja fölé is abban az esetben, ha nem hinnénk és nem bíznánk abban, hogy vannak és mind többen lesznek olyan theologus ifjak Sárospatakon, akik életük egyetlen motívumának az Isten iránti hálát tekintik s egyetlen feladatuknak azt, hogy másokat is ráneveljenek az isten iránti hálátalosságra és akik leginkább azért tudnak hálásak lenni, amiért Isten képesekké tette őket a hálától motivált életfolytatásra!

Fiatal Testvéreim! A nagy görög gondolkodó, *Platon* szerint az emberi lélek legnemesebb része a visszaemlékezés (*ἀνάμνησις*) képességével rendelkezik, amelynek segítségével, bár csak homályosan, vissza tud tekinteni, bele tud látni abba az életébe, amelyet testté létele előtt folytatott s amelyben közvetlen szemlélete volt az eszmék honáról s abban is a legfőbb jó eszméjéről, az Istenről. Evvel szemben a keresztyénség hirdeti azt, hogy az Istent igazán ismerni csak az, tudja, akit Ő újjászült és újjáteremtett. Az ily újjászületett ember viszont egész életét odaadja *hálaáldozatul* az élő Istennek.

Szép, magasztos és kétségtelenül hasznosítható elmélet a *Platon* visszaemlékezési elmélete is, de veszitek-e észre, mennyivel dicsőbb, mennyivel magasztosabb a keresztyénség megoldása? Ime, *Platon* szerint az embernek egyetlen képessége az, amj őt az Istennel kapcsolatba hozza s amely az emberrel egyenesen vele születik, amivel tehát ő kezdettől fogva rendelkezik is, elannyira, hogy avval, mint a saját tulajdonával, akár dicsekedhet is. Kérdezem azonban, vajjon van-e itt igazán hely az Isten iránti hálátalosságra?!

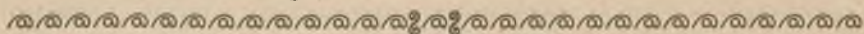
Mennyivel Istennek tetszőbb, mennyivel Istent dicsőítőbb a keresztyénség felfogása! A keresztyénség szerint nem lelkünknek egy vele született képessége kapcsol bennünket szorosán és elválaszthatatlanul az Istenhez, hanem magának a megigazító, megszentelő és megbocsátó Istennek a szeretete és az ennek visszhangjaként bennünk támadó hálátalosság. Ez a hála viszont nem csupán egyetlen életfunkciónkat hozza mozgálmába, de egész lényünket motiválja, cselekedtetni s oda viszi Krisztus Jézusban az Isten színe elé.

Egyedül a hálátalosság képes maradandóan uralni és irányítani az ember minden lépését, egész életét. Boldognak csak az olyan ember mondható, akiben a hálátalosság érzése egyeduralkodóvá lett. Próbálgatok meg ilyen értelemben boldogokká lenni. Hadd adhassunk

majd mi hálát Ti érettetek az Istennek nem csak most, amikor mi közénk beléptetek, de akkor is, midőn majd távozni fogtok körülünkől. Hadd mondhassunk majd mi köszönetet Neki azért, amiért megmutatta és megadta néktek a theologus élet egyetlen, igaz motívumát: az iránta való háládatosságot.

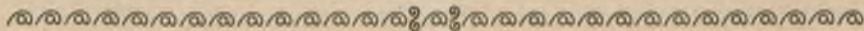
Dr. Vasady Béla.

Pék-inas.

(Szaszák József gimn. II. o. t. rajza.)

A Pataki Diákoknak üzenik a pataki diákok.

A Bodrog ezüstkék vize mellett négyszázadik esztendejébe lépett a magyar protestáns kultúra ékessége, a Sárospataki Ref. Főiskola. Négyszázadszor harsant fel az évmegnyitó zsoldár pirosarcú apró gyerekek ajkán, akik ma ülnek be először a félelmes barna padokba és emberesedő nagy diákok kebléből, kiket tavasszal szárnyára bocsát az Alma Mater. De mégsem csupán az ő ünneplik ez a mai nap. A zsoldár hangjai körülölelik az iskolakert barna fáit ahol minden bevésett kedves név, meghatva őrzött emléke az Élet talán már megfáradt harcosainak. Körülzsongja még a zsoldár a kollégium öles

szürke falait, bánatos imává halkul ott, ahol a hősi temetőben szendergő pataki diákok neve van arany betűkbe vésve. Azután száll, száll szerte az országban, kéklő hegyláncon, szelíd lankákon, virágos réteken át mindenüvé, ahol napsugaras emlékeket ébreszt és drága, büszke jövőt jósol Sárospatak neve. És ahol megcsendül a zsoldár, belemarkol a lélekbe egy boldog rádöbbenés, felkelnek küzködő ifjak, munkás férfiak és roskadozó öregek, a csonka haza kenyérgondos népe, az elrablott gyönyörű magyar föld naponkint halálra-kínzott Prometheuszi, a lelkük újra megtelik hittel, szemük ifjúi tűzzel, arcukon mosolyog az öröm, mint ólmos fergetegek után a tavaszi nap aranya. Mire elhal a zsoldár utolsó akkordja, hogy belezengjen a csendbe egy remegő komoly férfihang: „A sárospataki főiskola négyszázadik esztendejét Isten kegyelméből megnyitom“, mindenki érzi már, hogy nemcsak a nyolcszáz pataki diák szive dobban össze. hanem ezernyi ezer lélek együttérzése, hálája, hite árad, sugárzik, imádkozik az ünnepélyes csendben. Az a sok fény, világosság, tűz, amit a sárospataki Alma Mater gyújtott lánggra, most összeolvad egyetlen hatalmas, imádságos, életadó lánggá, biztos, hogy így van, hiszen olyan áhitatos tűzben ragyognak körülötte a napsütötte diákarcok . . .

Az évmegnyitó ünnepély után az iskolakert északi oldalán épülő új internátus előtt gyülekeznek az ünneplők, hogy letegyék az első pavillon alapkövét. A zöld lombkoszorús asztal körül csupa egyházi és világi méltóságok. Elhangzik az alapkövben elhelyezett okmány szövege, a zöldelő asztalhoz egymásután lépnek egyházi és világi vezetőférfiak és sok-sok hívő nevében egy-egy rövid jelmondat hangzik fel, de mindegyiket kőbe lehetne vésni. A fekete ruhás komoly urakat gimnazista leányok kedves csapata koszorúzza. Ott csupa gond, felelősség, megfáradás, — itt mosoly, kipirult arcok, csillogó szemek, gödrös, nevető állacskák. És látom az öreg kollégium szürke falait, eszembe jut a sok gond, keserűség, kétségbeesés, harc és belefáradás, amiről a falak susognak. Előttem pedig karcsú vonalakban emelkednek az Ég felé az új internátus szép modern falai, látom az élénk pasztellszínű téglákat, a fagallyakkal koszorúzott nagy, napfényes ablakokat, nem messze egy egész hegynyi hófehér terméskövet, az épület előtt meghatódott öregeket és kipirult arcú fiúkat és elképzelek az épület falai közt egy erős, üde hittel és tudománnyal megáldott fiatal generációt, amelynek a szive arany, az idegzete acél, a magyarsága okos, áldozatos, bátor magyarság . . . És a lelkem megtelik egy új, boldog, Nagy-Magyarországos négyszázév sejtelmével.

Bucsay Mihály.

~~~~~

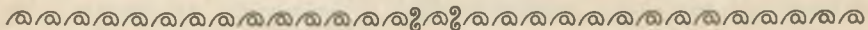
Diáknak csak az való, aki nagyon, állandóan és mindenre kíváncsi.

Karácsony Sándor.

Szines üveg.

Gyerekkoromban (de rég volt Istenem!)
 Egy kis darab szines üveg volt
 A legkedvesebb játékszerem.
 Egyszerű, szines kis üvegcserép.
 És mégis ha a szemem elé tettem,
 Szines palástban állt az őszi rét,
 Arany levelet pergetett az erdő,
 Az őszi égre furcsa figurákat rajzolt
 Minden kis szélkergette felhő.
 Régen volt . . . régen!
 Jöttek a fiatal férfi évek
 S a gyermekkorom szines üvegét betaposták a földbe!
 S azóta minden . . . minden
 Bántó, szomorú. szürke.

F. Homoký András.

Istentisztelet a pusztán.

— Az életből. —

Egy istentisztelet után megszólít kedves fiatal lelkészünk:

— Nem volna kedve délután kijönni Miklós-pusztára?

Kerekrenyilt szemmel nézek, mire hozzá teszi

— Istentiszteletet végeznénk.

— Akár rögtön. Predikálnom kell?

Nem! Csak úgy. Körültekinteni. Majd én predikálok.

Délután elmentünk. Gyalog. Jól kilépve ötnegyed órai út. Hárman voltunk. Egy lelkes földműves fiú, Hanák László volt a harmadik.

Egyszerű ház. A pusztai gazda lakik benne, aki a béresekre, napszámosokra ügyel fel. Ide gyűltek a törődött, agyondolgozott emberek, férfiak, asszonyok, gyerekek. Kevesen voltak ott, de lélekkel.

Szállt az ének. A predikáció egyszerű, közvetlen, szinte beszélgető hangú. „Tejnek itala.“ Nekik való. Nem hatásvadászó a szónok, mégis könnyesek a szemek.

Istentisztelet után beszélgettünk. Kitérülnek a lelkek.

Mikor búcsúzva jövünk ki az ajtón, egy öregember hosszan, hosszan tartja kérges markában a pap kezét s miközben felnéz a lelkészre könnyes a szeme. Szinte elcsukló hangon kér:

— Jőjjenek ki máskor is.

A többiek is erre kérik a lelkészt.

Hazafelé tartunk. Jó darabon elkísérnek . . .

A nap bágyadt sugarai amint fáradtan esnek le a felhők alatt pirosra festik a gabonakereszteket. Aranyosra festve porzik az út lép-teink nyomán. Hallgatunk. A csendet végül is a lelkész töri meg:

— Fiúk, annak az öreg bácsinak a kézszorítása többet jelentett számomra, mint ezer, meg ezer gratuláció.

S beszélt a terveiről, hogy így járogatja be titokban a többi pusztákat is, úgy, hogy a presbiteriuma sem tud róla. Így fárad, örömtelt lélekkel, mert úgy érzi, egy ily istentisztelet a legszebb és legnagyobb, amivel adózhat az Istennek.

Hallgattam. Szívtam a szavakat és a lelkem egészen átmelegedett.

M.

~~~~~

A Tükör előtt.

Aki szűken vet, szűken is arat.

II. Kor. 9:6/a.

Minden kezdődő iskolai év elején jó szembenézni azzal a komoly igazsággal, melyet e közmondássá fogadott figyelmeztetés mond nekünk. Benne van ebben a felhívásban minden egy év küszöbén elhangozható szíves baráti intésnek, apai szeretetből fakadó tanári kérésnek s minden áldott szülői útvalónak a lényege. Az értünk aggodalmaskodó ezt akarja szívünkbe vésní. Édesanyánk azt szeretné, ha ez az igazság mindig úgy ott volna, ott lebegne szemünk előtt, mint az ő szeretettől sugárzó, kedves arca; falusi házikók, csendes családi otthonok esti áhítatában azért száll a mindig reánk gondoló, értünk aggódó rokonok ajkáról a fohász Isten felé, hogy bárcsak sohasem tévesztenénk szem elől az apostolnak ezt a nagyon igaz mondását. Kemény szigorúságukban is csak nekünk szolgáló tanárainknak milyen ünnepet szerezhetnénk, ha egyszer úgy tűnnék fel, hogy ezt az általuk is oly sokszor elmagyarázott tételt már valamennyire mi is megértettük.

Ha szembenéztünk ezzel az igazsággal, megértjük, hogy fondor csalafintasággal, a természeti törvények látszólagos kijátszásával nem lehet semmi előnyhöz sem jutni. Ha még néhány pillanatig azt bizonyítaná is minden, hogy kevés munkabefektetés árán is nagy bevételre lehet szert tenni, az élet a maga hosszmetzetében arról tanuskodik, hogy a szűken vető mindig szűken is aratott.

Lehet, hogy az elmulasztott kötelességek miatt csak később fog omlani a könnyünk s ki nem használt alkalmak útszélen hagyott kincseiért csak pár év múlva fog visszafájni a lelkünk. — Még most nem látjuk, hogy mi a következménye egy-egy átmulatott éjszakának; nem tudjuk, mit hozhat egy pár percnyi parolázás a nagy, kísértő démonokkal; nem mérhetjük meg, milyen betegségek csiráit rejtegeti magában egy pár pillanatnyi örömmel zsongító megfedekezés. De az bizonyos, hogy az aratásnak az eredményében ott lesz majd egy néhány keserű-súlyos tehertétel. Ami késik, nem múlik; a megítéltetés napja eljön.

Ha nem is én, valaki más fog még sírni azért, hogy én nem úgy vetettem, amint lehetett s kellett volna.

Azt is jelenti még ez az igazság, hogy a rossz aratásnak, a beláthatatlan felémhőmpölygő sok keserűségnek egyedül mi vagyunk az okozói.

Hogy akarunk beszélni tudni, mikor az egyesületek (Önképzőkör, Theológus-Egylet) által nyújtott alkalmak mellett úgy megyünk el, mint egy rongyos koldus mellett? Miért szidjuk majd később a „szeretetlen” tanári kart azért, hogy egy modern nyelvet sem ismerünk eléggé, mikor mi jelentettünk mindig beteget a nyelvórák elején?

Miért mindig másat hibáztatunk akkor, amikor tudatlanságunk, erkölcstelenségünk és az ösztönök vad, féktelen tombolása miatt bekövetkeznek a kivertségek, az utáltságnak katasztrófális órái?

A konkolyaratás keserősége sohasem a mások bűne; az a mi könnyű nemtörődömségünk, a tiltott gyümölcsök őrült habzsolásának megérdemelt következménye.

A mi aratásunk csak akkor lehet vig, bő aratás, ha a Nagy Magvető irányítja vetési munkálatainkat. Az Ő tanácsát, segedelmét kérjük a meginduló szent vetési időben.

Harsányi László.

~~~~~

Páneurópa.*

Wenn die Dinge so weitergehen, wie bisher ist der Ausbruch des Völkerrkrieges und des Bürgerkrieges nur eine Zeitfrage.
(Coudenhove-Kalergi.)

Gróf Coudenhove-Kalergi osztrák diplomata volt az első, aki átlátta a háború utáni Európa népei együttműködésének szükségességét, s először tört lándzsát a világsajtóban az összefogás minél hamarabbi megvalósítása mellett. Társulatot is alapított, amelynek az volt a feladata, hogy az eszme számára nagy embertömegeket nyerjen meg, hogy ezek demokratikus úton hozzák lépjen a nagy európai konföderációt. Azonban a gazdasági és politikai életben fenyegető válságok gyorsabban megérelték ezt a gondolatot a megvalósítás számára, mielőtt a liga propagandája népszerűvé tudta volna tenni a nagy tömegek között is, s így a megvalósítás a nép kezéből a diplomácia kezébe került.

Hogy Páneurópát demokratikus úton hozhassák létre, azt nagy nevelési munkának kellett volna megelőzni, de erre már nem engedett időt a modern kor gyorsan haladó járműve. Így került a megoldás a genfi értekezlet elé, melynek kimenetele — mikor ezeket a sorokat írom — még bizonytalan, de még ha el is útastítja Briand javaslatát a konferencia, akkor is tovább fog kísértetni a Népszövetség palotája körül ez a gondolat, míg csak megértőbb emberek kezébe nem kerül a megvalósítása, mert az európai államok egyesülése közös gazdasági, kulturális, majd később pedig egységes politikai fronttá, létérdeke Európa minden államának, külön-külön és együtt véve is.

Európa mostani helyzetére nagyon ráillő analógpélda látható az ó kori történelemben a városoknak a hegemoniáért vívott harcában.

* Tartalmi érdekességéért és értékességéért közöljük ezeket az aktuális sorokat. Szerk.

Athén, Spárta. Thebai és a többi görög városok egymást ki-merítve kiszolgáltatták magukat a barbár ázsiai invasióknak, a perzsáknak, s később sem tudván egységre találni, áldozatul estek egy nyugaton keletkezett, görög szállangokon felépülő kultúrájú népnek és hatalomnak, Rómának.

Ugyanígy Németország, Franciaország, a Monarchia, Italia és más európai népek, ha folytatják eddig űzött politikájukat, az európai érdekekkel szemben álló egymás elleni küzdelmüket, áldozatul esnek egy ázsiai hatalomnak, Oroszországnak, mely csak a háború utáni kudarcai következtében helyezte támadási körét ideiglenesen keletre, de közben mindig Nyugat forradalmasítása lebegvén szeme előtt, vár az alkalomra, hogy Európát leigázza.

Eközben az egymással agyarkodó, s egymást ellenőrző európai államok felett, mint Róma, a félkulturált, de erőszakos, a harcos és diádalmaskodó, a művelt, de elgyengült Hellas felett megjelenik Amerika; az amerikanizmus, a zsaroló és kifosztó nagy tőke, hogy provinciájává alacsonyítsa Európát.

Igy Európa elveszti azt a befolyást, amit mint a kultura elő-harcosa és a gyarmatok ura az egész világon tartott. Pedig Európa enélkül nem tud élni, hiszen a világ kitarlottja és a többi földrészek kizsákmányolója. Amelyik pillanatban elveszíti a világ kulturális vezetését, s amelyik pillanatban kicsúsznak lábai alól a gyarmatok, a világ függetlenítette magát tőle és szegény koldusként fejezheti be az életét. Az európai agy, amelyik ezen a hideg földterületen a legnagyobb kulturát teremtette, s felfegyverezte magát a föld mostohasága ellen a technikával, s gyarmatokat szervező képességével biztosította megélhetését, nem őrlődhetik fel egymás elleni fondorlatok feltalálásában, hanem öntudatára kell ébrednie és a saját érdekében az európai egység létrehozásán fáradoznia.

Pedig nemcsak politikai, de társadalmi téren is veszély fenyegeti a széttagolt Európát: a demokrácia halála, mely már az olasz és orosz népeket kényurak játékszerévé stüllyesztette. Csak a most lezajlott német választások is mutatják, mennyire hajlamos a széttagolt Európa a demokrácia feladására és a diktatorikus uralmak, akár fehér, akár vörös, vezetésének a felvételére. Ha nem jön létre a demokratikus európai egység, mely egyszersmind a demokrácia védője lenne, könnyen az amerikanizmus és a kommunizmus zsákmánya lesz a szétszakadt Európa.

Ami pedig legjobban kényszeríti Európát az egység létrehozására, az a gazdasági helyzet. Igaz ugyan, hogy a háború következményeit nemcsak Európa érezte (l. newyorki fekete nap a tőzsdén) és a gazdasági krízis (munkanélküliség, piacok felvevőképességének stüllyedése, eladósodás) mindenütt a világon érezhető, de Európa az a terület, amelyiket ez legjobban fojtogat. Pedig Európában a helyzetet még sulyosabbá teszik a szétforgácsolt államok közötti terhes vámhatárok, amelyek az árúk értékét nemcsak tetemesen növelik és az életet drágábbá teszik, amit természetesen fokoz Európa vámörségének eltartása is, hanem az árú szállításánál a beállott késedelmek,

a tarifa (mellyel minden állam külön terheli az utast és árút) olyan helyzetet teremtenek a vasútnál, mint kicsiben Angliában van, hol egymással kapcsolatban levő vonalak más és más magántulajdon és részvénytársaság kezében lévén, a hosszú távolságon utazó egyén, vagy szállított árú a távolság növekedésével nem előnyt, de súlyos hátrányt szenved. Ezek azonban talán kisebb hibáknak tetszenek, hiszen a kereskedelemnek, még hozzá egy alfájának, a szállításnak nem szoktunk nagyobb jelentőséget tulajdonítani és rögtön felhozhatjuk ellenvetésül, hogy a vámhatárok esetleges lebontása magával hozná a gyenge lábakon álló iparunk pusztulását. Ez nemcsak valószínű, de egészen biztos. A versenyben már nem éreznék hátuk mögött a kisebb, vagy gyenge tőkésüzemek az állami támogatást és a konkurrens árak nagy adóztatását és magas vámját, s elpusztulnának. De hiszen Magyarországon úgy sem igen törekedtek eddig sem az industrializálásra, s inkább az agrárérdekek védelmét tartották a kormány előtt (vagy legalább is igyekeztek gyakran, bár eredmény nélkül agrár-párti embereink). A páneurópai gazdasági terv azonban (a magyar gabona válságát megszüntethetné, hiszen a nyugateurópai ipari államok gabona szükségletüket inkább belföldről (páneurópai belföldről) szereznek be, mint Kanadából, Usából, vagy Oroszországból, mint ma. Ipari államokkal kell együtt működni, nem pedig a más államok szövetkezését létrehozni, mert ilyen alakulások új piacot sohasem teremtenek, sem a gabona árának növekedését nem hozzák. (A közép-európai agrár blokk is csak meddő kísérlet fog maradni.) Az európai gazdaság pedig még nagyobb mértékben érzi a gazdasági szervezkedés szükségességét, s még a páneurópai gondolat felmerülése előtt francia, belga, német és más népek létrehozzák az acél koncernt, a vegyi iparok összevonását, nem nézik a népek közötti gyűlölködést, mert a tőke nemzetközi jellegű, s nemzeti érdekeket csak akkor szolgál, ha azok üzleti érdekeit is előbbre viszik egyúttal. Szervezkednek, hogy ellen tudjanak állani a nagy amerikai ipari támadás ellen, (az európai üzletemberek konferenciái az amerikai film, autó, stb. ellen), mert Európa a modern korban nagy hátrányokkal indul az ipari küzdelemben más világrészek mellett. Amint Anglia világhatalmának modern alapokra fektetése a Victoria korszakban a szén értékének hatalmas fellendülésével volt kapcsolatban (gőzgép, vasút, a szén tették a világipar rugójává), úgy Amerika és a Szovjet kiépített és kiépítendő világhatalmukat a modern iparnak a szénről a vizierőre és petróleumra áttevődött hajtóerőire alapítják, amit sajnos Európa erősen nélkülöz. (Olajmezői nincsenek, a vízi erő kihasználását pedig úgy a Dunán, mint a Rajnán a békeszerződések ostoba megkötöttségei gátolják, mikor mindezeket a nagyszerű energia telepeket nemzetközi hajóutaknak nyilvánították.) Európának tehát az egységes ipari és gazdasági front kiépítésével kell ellensúlyozni idegen államok természeti előnyeit.

Ezek és még sok más körülmény, amit naponként láthat az ember, arra kényszerítik az európai embert, hogy létrehozza Páneurópát. Páneurópa földrajzilag és politikailag magába foglalja 27 állam és négy territorium egyesítését.

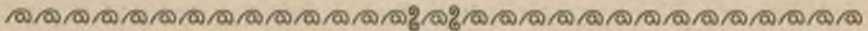
Kivül esnek rajta a régi Európából: a Szovjet, mely más életformát választva, mint amely az európai tradícióknak megfelel, ázsiai hatalom lett és Anglia, mely interkontinentális érdekeivel kívül esik a kontinens egységes problémáinak körén. (A splendid isolation, teljesen gazdasági, semmi kapcsolatban sincs az angol nép gögös és tartózkodó jellegével.)

Páneurópa területe 5 millió négyzetkilométer, lakóinak száma 300 millió. Gyarmatai egy zárt afrikai tömbre és szétszórt részekre oszlanak, melyekkel együtt Európa 429 millió lakost és 25 millió négyzetkilométer területet foglal magába. Összetartója lenne a birodalomnak az európai népek egyesített flottája, auto és repülőparkjai és vasútai és kialakulhatna egy európa—afrikai világbirodalom a demokrácia és európai kultúra alapján, mielőtt mint az eurázsiai bolsevista birodalom tagjaként szabadságát, lelkét és kulturáját elvesztené.

Ezek a kérdések, melyek most egész Európát intenzíven foglalkoztatják, kell, hogy minket is megragadjanak, s figyelmünket még nagyobb mértékben fordítsák a világgazdaság problémái felé, melyeknek nyomasztó súlyát egész nemzeti gazdálkodásunk keservesen sanyli.

Pánerópa azonban nemcsak a gazdasági élet jótékony rendezését igéri, de messzebbmenően igazságot, megértést és békét, melyekért nekünk küzdenünk kell.

Marton János
gimn. VIII. o. t.

A szélhez.

*Fújjál, nyihogjál bolond szélcsikó!
Tépjed az ágot, füvet!
Harapd, taréjzod a vizet!
Vágd az arcomba durván az út porát,
Én gúnnyal kacagva dacolok veled!
Hiába izzadsz esőt, jeget,
Elérem az apám házát!*

*Elérem az apám házát!
Kergess az égre nagy setét gubát,
Fedjen csillagot, holdat,
Vig legényed csak csamtat,
Ballag az enyves, szurkos barna földön.
Hagy maga után öles nagy nyomokat . . .
. . . Elmarad erdő . . . Elhagy falukat . . .
Fúj a szél s az útát töröm,
Hazafelé töröm, töröm . . .*

Bodnár István
III. é. tn.

Táborban.

134. Hegyaljai Erő. Nincs a cserkészéletnek kimagaslóbb eseménye a táborozásnál. Robinson módjára elvonulunk talán egy erdőben zöldelő kicsiny tisztásra, talán a vígan futó folyó partjára s ott államot alapítunk. Távol a világ zajától . . . Fölöttünk mosolyog tiszta arcával, este tündöklő csillagaival, mint Isten két szeme: az ég . . . Körülöttünk az erdő fái susognak, madarak énekelnek, a kis patak csobogva beszél, a folyó hullámai zúgva, csattogva — mint lelkünk falához ütődött Isten-beszédek, mind csak Egyet hirdetnek, Egyről prédikálnak. Nem kényelmes veekend kirándulás a tábor, hanem maga egy darab élet, munkával, gondnal, örömmel, bánattal. Koronája ez a cserkészéletnek, amely nélkül befejezetlen a munka.

* * *

Poroszló—Tiszafüred, 1930 júl. 1—15 . . . Ma már csak szép emlék, de egyszer drága valóság volt . . .

* * *

Táborunk két részből állott: egy vizitábor jún. 29—júl. 2. és egy állótábor Poroszló határában: júl. 1—15. Csatunk vizicserkész őrsé a Bodrogon és Tiszán hajózott le három csolnokon, küzdve hullámmal, szunyoggal, égető napfényel. De vállalkozásuk sikerrel végződött s júl. 2-án reggel minden hajótörés nélkül „befutottak.“

Táborhelyünkön kedves fogadtatásban részesítettek . . . a szunyogok. Istennek e kicsiny állatkái roppant cserkészkedvelők . . . Alighogy odaérkeztünk, máris jöttek ezerszámra . . . előnkbe borultak . . . lábunkat csókolták, gondoskodván persze arról is, hogy a kedves fogadtatást egyhamar el ne felejtjük.

* * *

Minden napnak megvolt a maga programja; unatkozásra sohasem volt idő. Tábori munkák, forgószínpad kiképzés, kirándulás, versenyek, fürdés, sport, játék, tábortűz töltötték be napjainkat. Az álom karjaiból felébredt lelkünk első útja Istenhez vezetett, első szava az Istené volt, közös imádságban emelkedve fel trónusáig, este az utolsó gondolatok is a csillagos ég seregei felé repültek, kérve a nagy Vigyázót hűséges őrködésre.

Napközben végeztük napiparancs szerinti foglalkozásainkat. Hála Istennek a „parancs“ csak elnevezés volt s annak sohasem kellett tényleges parancssá változni, mert cserkészszépséggel vidáman végezte mindenki a reá bízott munkát.

Őrsi kirándulásaink a környező falvakba, nem tünnek el hatás nélkül. Új emberekkel ismerkedtünk meg, új szokások, történetek, mondák, nóták lettek ismertté előttünk. Meghallgattuk a falu végén kincsek után ásó öreg bácsi elbeszélését épp úgy, mint a pap, tanító, jegyző krónikákból összegyűjtött adatait, mert találtunk bennök értéket.

Bejártuk a Hortobágyot. Megnéztük a híres csárdát, mit Petőfi annyiszor megénekelt. A falak, bútorok, a képek, minden, de minden némaságában is beszélt rég letűnt időkről. Az egyik asztalnál „bort iszik az öreg bojtár.“ Egy széken Rimóczy Lajos a Hortobágy vándor hegedűse cincogtatja hegedűjét, mosolyogva pillantgat ránk s belezzad, míg keservesen aláírja nevét a levelezőlapra, amit elébe adunk.

Áthaladva a híres kőhídon, önkéntelenül is felcsendül a nóta ajkainkon :

„Debrecennek van egy vize:
Híres Hortobágy a neve...
Nem is olyan aprófajta,
Kilenc lyukú hid van rajta.“

Sajnos, a Délibáb — borús idő lévén — nem nagyon varázsoltá elénk városait, tornyait, tengerét, de a fontos az, hogy ebből is látunk valamit.

* * *

Esténként körülültük a táborlüzet s lelkünk a nóta szárnyán repkedett ide-oda. Megidézttük véres évszázadok sok-sok aranybetűs hőseit, ott lebegett köztünk Kossuth apánk lelke, tárogatós kurucok jöttek el beszélni zivataros időkről s majd mint borzalmas éjszaka véres keresztje: feltűnt előttünk Trianon... de föltekinteltünk a reánk ragyogó csillagos égre, lelkünkre égi harmatként hullott a remény dala: „Fölvirul még reménységünk rózsája!“

... S aztán jöttek a komoly magunkbaszállások percei s kicsiny lelkek könnyebbültek meg a hibák bevallása után: ma nem teljesítettem kötelességemet: ma durván szoltam cserkésztestvéremhez... veszekedtem barátommal... megsértettem feljebbvalómat... gúnyolódtam stb, stb. Megnyitlak a kicsiny lelkek s hallatták a bocsánatkérés kiengesztelő hangját. S mint egy nagy sóhajtás szállt az ég felé a bűnbánó imádság... már láttuk is a ránk mosolygó Isten arcot, hallottuk az Atya megbocsátó szavát: Eredj el és többé ne vétkezzél! Aztán felcsendül még egyszer ajkunkról az ének: Csend lett már mindenütt, éj borúlt a tájra... pár perc múlva kezébe veszi hosszú botját az őr, komoly arccal, bátor kebellet néz bele csillagszeme e nagy éjszakába...

* * *

Testvér! ha ott voltál, áldd érte Istenedet, ha kényelemszeretettől nem jöttél — Isten ad alkalmat ennek kipótlására. Ha táborba jössz — megtanulsz dolgozni. Ha táborba jössz — megtanulsz szeretni. Ha táborba jössz — megtanulsz imádkozni.

Jó munkát!

Fodor Lajos
segédltiszt.

A 234. sz. II. Rákóczi Ferenc cserkészcsapat nyári nagytábora. Július 3—17. között tartotta a ref. tanítóképző intézet 234 sz II-ik Rákóczi Ferenc cserkészcsapata első nyári nagytáborát Tiszadob határában kilenc résztvevővel.

A tábor az Andrassy és Széchenyi emlékművek közelében egy tiszaparti kisebb erdő szélén feküdt. Két őrsi és két kétszemélyes sátrában kényelmesen helyezkedtek el a táborozók.

Mind a kilenc résztvevő cserkészvezető volt és ez a körülmény nemcsak a tábor programját befolyásolta, hanem megadta a tábor egész életének karakterisztikumát is. A tábor programja az volt, hogy alkalmas vezetőket képezzen egy jövőbeli nagyobb arányú táborozásra. Ez a program sok munkát és nagy elfoglaltságot követelt, aminek nehézségeit ellensúlyozta a tábor minden katonai drillől mentes és mégis fegyelmezett, egészen családias élete.

Mint tiszaparti tábornak, erősen kidomborodott a vízi jellege is. A csapat parancsnoka két másik résztvevővel kétnapos vizitúra keretében ereszkedett le a Bodrogon—Tiszán a táborhelyig, és az ily módon a tábor színhelyére került és a csapat tulajdonát képező két csónakon minden résztvevő megtanult evezni, valamint alkalmat találtak arra is, hogy két csoportban vízi kirándulást rendezzenek a Sajó torkolatához. A táborban történt próbázások közül ki kell emelni azt az I osztályú megfigyelés-próbázást, amelynek egyik eredménye a szomszédos Gyulaháza község pontos szociográfiai s ethnográfiai feldolgozása lett.

A tábor sikerét és zavartalanságát nagyban elősegítette a Vármegye és a Szövetség segítsége. Az előbbiért Bernáth Aladár alispán úr öméltségének, az utóbbiért pedig a Vezetőtiszti Testületnek tartozik nagy hálával a csapat. Ami a táborban érték volt, Istentől volt; „solí Deo gloria!“

234.

~~~~~

Irodalom. — Művészet.

A tanulás mesterfogásai.

Kardcsony Sándor: A tanulás mesterfogásai. Kiadja: A középfoku iskolák orsz. refomátus missziói bizottsága. 1930.

A Csucsai front szerzője, az Erő annyi diákszívbemarkoló vezércikkének írója, ezer diákgyűlés előadója és szervezője, az egész magyar ifjúság Sándor bácsija írta ezt a könyvet.

Legméltóbb ismertetése, tudom, az volna, ha csak ennyit írnék ide: Kedves diáktestvérem, olvasd el ezt a könyvet még ma. Diáklélek szól hozzád minden lapjáról, mert hiszen aki írta, fáj annak az iskolában szorogó diák minden fájdalma s gyógyítani, segíteni szeretne . . . Kedves tanár úr, tessék elolvasni ezt a könyvet mielőbb, mert — szomorú paradoxon — olyan igazán-tanár lélek írta, hogy a tanítás lehetőségétől is meg kellett fosztani . . .

. . . De ezenkívül még valamit meg kell mondanom. Nem akarom, hogy csalódás érje azokat, akik a könyvcím hallatára nagyot ütnek a markukba, ragyogó arccal kacsingatnak a könyvespolc felé: no csakhogy megszűnik már egyszer az a tanulási robot! Ez a Sándor bácsi majdcsak mond egy pár jó écat s ezután nem kell óraszámra

biflázni a történetet, a latin memoritert, nem kell elrágni a ceruza végét, míg kisüti az ember annak a furfangos szóbafejtőt egyenletnek a felállítási módját!

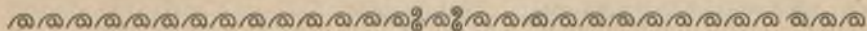
Tévedsz, ha ilyennek gondolod ezt a könyvet. Nem szemfényvesztő mutatványok gyűjteménye ez. Nem is olyan „egy óra alatt angolul“ féle szájhösködés. A te fáradságos munkáddal, bűnbánaton, súlyos, komoly mulasztások beismerésén, szent fogadalmakon keresztül visz el egy mélységes lelki megtisztuláshoz, ami szükségképpen megtermi az igazi tanulási módszert.

Olyanféle eredménye van ennek, mint a mindennapi müllerezésnek. Nem atlétává vagy vívómesterré akar kiképezni, hanem egész testedet megedzi és mindenféle testi feladat elvégzésére képessé tesz. Ez a könyv sem veszi sorra leckéidet s nem ad külön receptet mindenik megtanulásához, hanem feltárja előtted azt a rengeteg szépséget, és boldogságot, amit az igazi tanulás magában rejt. Megtanít rá, hogy egységbe tudd foglalni azt a sok, előtted talán rendszertelennek, értelmetlennek látszó „tantárgyat“, amit az iskolában, legalábbis a vizsgáig tartó érvénnyel, be kell magolnod, hogy átcsúszhass a következő osztályba s kezdhesd előlről a feledésnek való tanulást. Meggyőz arról, hogy az életet tanulod, hogy a magad életét kell élned és előkészítened az iskolában. Valami áhitatos magasságba emel, ahonnan másképpen látsz mindent, mint eddig. Ezelőtt pedig eszedbe sem jutott, hogy másképpen is lehet magyarázni a dolgokat, mint ahogy éppen te magyaráztad. Szabad emberré akar tenni, de ehhez a te beleegyezésedet és munkádat kéri.

Akarsz igazán diákéletet élni? Akarod, hogy ne legyenek többé drukkos óráid? El akarod felejteni az ilyenféle mentegetőzéseket: jaj, csak most az egyszer ne csípjen ki! Jaj, csak ezt a mai napot usszam meg szárazon!? Akarod, hogy ezentúl gyönyörűség legyen számokra a tanulás?

Úgy hát olvasd el ezt a könyvet s áldani fogod, aki írta.

H. I.

Egyleti élet.

A Hittanhallgatók Egylete 1930 június hó 24-én tartott gyűlésén Harsányi László IV. é. theologust választotta elnökévé. A tisztikar a következőképpen alakult: Alelnök: Simon Béla IV. é. th. Pénztárnok: Majoros István II. é. th. Titkár: Szomolnok Lajos III. é. th. Könyvtárnok, iratterjesztő: Martin Miklós IV. é. th. Bizottsági tagok: Halász Károly IV. é. th., Balázs Ernő Csaba III. é. th., Héthy

Lajos II. é. th. Jegyző: Bakos Zoltán II. é. th.

Az Akadémiai Olvasó-Egylet június hó 24.én tartott gyűlésén Samu István IV. é. theologust választotta meg egyhangulag elnökévé. Pénztárnok: Kutas Imre IV. é. th. Könyvtárnok: Nagy Árpád III. é. th. Ellenőr: Kiséry Béla IV. év. th. Jegyző: Halász Károly IV. é. th. Bizottsági tagok: Kocsis János, Kolumbán György

IV. é. th., Técsy Béla, Szilva Sándor III. é. th., Fodor Lajos, Stephán László II. é. th.

A Kórus új tisztikara szeptember 17-én alakult meg. Elnöke lett Horkay Barna IV. é. th. Főprecentor Kováts Zoltán IV. é. th. Alprecentor Jeney József III. é. th. I. tenor protokántor Pósa Dezső III. é. th. II. tenor protokántor Kutas Imre IV. é. th. I. bassus protokántor Szilva Sándor III. é. th. II. bassus protokántor Samu István IV. é. th.

A tanítóképző-intézetben megalkult az ifjúsági „Comenius“ olvasó és önképzőkör. Ifjúsági elnök: Szabó Zoltán V. tn. Jegyző: Kálmán József V. tn. Titkár: Szathmáry Lajos IV. tn.

Az „Erdélyi János“ Önképzőkör folyó hó 9-én tartotta alakuló gyűlését. A kör választmányi tagjai az 1930—31. évre: Ifjúsági elnök az 1929—30. év végén megválasztott Marton János VIII. o. tanuló. Titkár: Zsuffa Tibor VIII. oszt. tanuló. Jegyző: Nagy István VII. oszt. tanuló. Főpénztárnok: Sebeő Lajos VIII. oszt. tanuló. Alpénztárnok: Fehér Benjámín VII. oszt. tanuló. Főkönyvtárnok: Vajda Péter VIII. oszt. tanuló. Alkőnyvtárnok: Szánthó Géza VII. oszt. tanuló. Segédkönyvtárnok: Sóhajda Mihály VI. oszt. tanuló. Sakk- és pingpong bizottsági elnök: Gaál Elek VIII. oszt. tanuló. Sakk- és pingpong bizottsági tagok: Cakó András és Szűcs István VIII., Görgey Kálmán és Bodnár Sándor VII., Eördög László és Szabó Sándor VI., Dávid Zoltán és Somogyi Zoltán V. oszt. tanulók.

A gimnáziumi „Rákóczi“ Sportkör folyó hó 6-án tartotta alakuló gyűlését, melynek tisztikarát Szabó Károly tanárelnök vezetése alatt a következőképen választotta meg: Ifj. elnök: Gaál Elek VIII. o. t. Alelnök: Szánthó Géza VII. o. t. Titkár: Papp Győző VIII. o. t. Főjegyző: Szűcs István VIII. o. t. Aljegyzők: Sóhajda Mihály VI., Somogyi Zoltán V. o. t. Pénztáros: Kovács Lajos VIII. o. t. Szeretáros: Vajda Géza VIII. o. t. Alszeretáros: Fehér Benjámín VII. o. t. — Szakosztályvezetők: Athlétika: Gombos László VII. o. t. Torna: Zsuffa Tibor VIII. o. t. Football: Vajda Géza VIII. o. t. Úszás: Sütő Károly VIII. o. t. Korcsolya, sí: Kovács Lajos VIII. o. t. Evező: Papp Győző VIII. o. t. Vívó: Marton János VIII. o. t. Birkózó: Szánthó Géza VII. o. t. Sporttudósító: Ködöböcz József VII. o. t. — Választmányi tagok: Borcsík Tibor, Gutper István VIII. o. t. Bodnár Sándor, Bottka Ferenc VII. o. t. Berczik Béla, Melegh József VI. o. t. Frenczel Béla, Szabó András V. o. t. — A Kör törekvése az, hogy munkásságát az előbbieknél magasabb színvonalra emelje.

A Soli Deo Gloria Diákszövetség első sárospataki kollégiuma *I. Rákóczy György S. D. G. Kollégium* címmel Szabó Zoltán V. tn. vezetésével alakult meg. Titkár: Thomán József V. tn. Jegyző: Szakszon Mihály V. tn. Pénztáros: Oláh Tibor V. tn.

Az összes egyesületek munkája legyen Istennek tetsző. Koronázza siker a tagok fáradozását!

Hirek.

Előfizetési felhívás!

Kedves Olvasóm, üdv Néked. Szeptemberi számommal mintegy előörsként állok Előtted. Utánam még kilenc hasonló szám fog jönni. Vajjon befogadsz-e engem és majd őket is? Nem jövünk teljesen üres kézzel, hiszen a pataki diáklelket hozzuk. Az ez évi kis szürke csapat, része annak a hatalmas hadtestnek, mely immár negyvenhatodik éve üget — az olvasók segélyezésével. Most is fogadtatást és ellátást kérünk. Nem sokat. Egy évre, a tíz kis órának ellátási díja 4 P. Vajjon megadod-e? — Hírt szerezni jöttem. Ha befogadsz, tarts meg, ha nem fogadsz be, küldj vissza, nehogy a többiek is hiába jöjjenek. Szeretném, ha befogadnál.

A KÖZLÖNY.

Gyász Simon Béla IV. th. testvérünk a nyár folyamán édesanyját veszítette el. A szerető szívű fiút vigasztalja meg a vizsgátlások Ura.

Választások. A tiszánineni egyházkerület június 26 án Miskolcon tartott közgyűlésén az ószövetségi tudományok tanszékre rendes tanáruul Dr. Zsiros Józsefet választotta. — Ugyanekkor választott meg Marton János theologiai tanár az új theologus internátus felügyelő tanárává, Szabó Károly a főgimn testnevelési tanárává. — A tanítóképző intézetben újonnan szervezett vallás tanári tanszékre Ujszászy Kálmán theologiai magántanárt, az üresedésben levő matematika-fizika tanszékre pedig Zilahy Ferencet választotta meg az egyházkerület helyettes tanári minőségben. Bodor Dénes örö-

kébe gyakorlóiskolai tanítóvá pedig Szathmáry Ferenc választott meg.

Az állásáról lemondott vitéz Szabó Lajos Aladár helyére kilenc pályázó közül az igazgató-tanács Orbán István okleveles tanárt választotta meg, helyettes tanári minőségben.

Főző László sárospataki segédlelkész, Közlönyünk volt kiadóhivatali főnökét a vajdácskai gyülekezet egyhangulag hívta meg lelkipásztorául. Kísérje őt új munkatérén is az Isten szeretete.

Darányi Lajost, kedves testvérünket a sárospataki gyülekezet hívta meg hitoktatóul. Kísérje siker a munkáját.

Házasság. Szabó Zoltán szerzett professzorunk június hónapban esküdött örök hűséget Rác Irénkének, az újhelyi ref. tem-

plomban. Isten szentelje meg frigyüket és árássa reájuk gazdagon az Ő áldását.

Eljegyzés. Csathó József s. lelkész, lapunk múlt évi felelős-szerkesztője eljegyezte Sáfár Emmuskát. Legyen velük a Lélek ereje és tarítsa meg őket egymás szeretetében.

Örvendezve írjuk, hogy dr. *Vasady Béla* theológiai igazgató nagy kitüntetésre érdemesítette magát. Az egyik legtekintélyesebb német filozófiai társaság, a „Kant Gesellschaft“ „A hit lélektana“ c. pályamunkáját 1500 márka pályadíjjal jutalmazta. Személyében nemcsak főiskolánkat, de a magyar ref. egyházat is kitüntetés érte.

Évkezdés a theológián. Az iskolai év szeptember hóban a theológián is megkezdődött. Indexaláíratás 11 én volt. 12-én csendes-napot tartottunk (a kis-áhitat teremben), melyet Szabó Zoltán theol. professzor, főiskolai lelkész imája és a János 12:20—32. alapján tartott bibliamagyarázata vezetett be. Az I. évre beiratkozott hallgatókat dr. Vasady Béla theol. igazgató vette fel a theológiai akadémiai hallgatók sorába, ünnepi beszéd kíséretében. Marton János theol. professzor, internátusi felügyelő „A mi internátusunk“ címen tartott előadást. A csendes nap délutáni részében Dr. Mátyás Ernő: „Tudományos és szeminárium munká a lelkészképzésben“ c. előadásában adott hasznos útmutatásokat. A záró előadásban Dr. Zsiros József theol. professzor tett bizonyágot a lelképásztori szolgálatról. — Este 8 órakor a tanári kar által rendezett szeretetvendégségen gyűlt össze a theológus ifjúság és a tanárok, csa-

lágtagjaik kíséretében. Az estély célja az *ismerkedés* volt. A meleg, hangulatos estén Dr. Vasady Béla theológiai igazgató *Egymás megismeréséről* beszélt. Técsy Béla III. é., Stephán László II. é. theológusok költeményeket szavaltak. Darányi Lajos s.-lelkész, Bacsó Gyula és Ferencz Lajos végzett theológusok, Nagy Barna és Harsányi László IV. éves hittanhallgatók külföldi (Bonn, Strassburg, Páris, Montpellier, Halle) tanulmányútkról számoltak be. A Kórus is szerepelt. Két énekszámot adott elő. Az estét Simon Béla IV. é. th. imája zárta be. Tanubizonyosága ez az est is, hogy mester és tanítvány mennyire megtalálja egymást az Ige fényénél. Minél több ilyen találkozást!

Theológiánkra az I. évre 33, a II-ra 21, a III-ra 15, a IV-re 17, összesen 86 hallgató iratkozott be.

A tanítóképző intézetbe beiratkozott az I. évre 40, a II-ra 32, a III-ra 26, a IV-re 37, az V-re 38, összesen 173 növendék.

A főgimnáziumba beiratkozott 508 tanuló. Ref. 408, róm. kath. 60, evangélikus 9, gör. kath. 9, unitárius 1, izraelita 18. Magántanulók száma 47, akik közül 36 leány. A tanulók 11 osztályba (3 párhuzamos) vannak beosztva.

Az alapvizsga theológiánkon szept. 5—6-án folyt le. Jelesen alapvizsgázott 3 (Simon József, Tóth Ferenc, Tóth Lajos), jól 6, elégségesen 6, decemberi javítóra utasítottatott 1 hallgató.

Hangszerek. Az iskola most vett egy Bösendorfer hangversenyzenogorát és egy új harmóniumot. Az imateremben orgona lesz. Készítése a közel jövőben fog megtörténni.

Minden pataki diák figyelmét felhívjuk a Pataki Diákvilág Anekdota-kincse II. kötetére. A kötetet Dr. Panka Károly országgyűlési könyvtárigazgató, a Pataki Diákok Országos Szövetsége Budapesti Egyesületének elnöke szerkesztette. A könyvet nem tudjuk eléggé méltatni, oly fontos szerepet tölt be. Benne van a pataki diák humora épúgy, mint komolysága. Aki a pataki diákok igazában ismerni akarja, okvetlenül vegye meg.

Segély-könyvtár. A gimnáziumban ez évtől kezdette meg működését a segély-könyvtár, hogy a drága iskolai könyvekkel szemben, a rászorulóknak segítségére legyen. Ez új intézményt is nagy örömmel köszöntjük és sok jótéteményt kívánunk.

Tízórai. Szept. 18-án kezdődött meg a gimnáziumban a tízórás tej. A jelentkező tanulók napi 14 fillérért 2 dl. pastörizált tejet és egy zsemlyét kapnak. A tejet a főiskola györgyartlói gazdasága szállítja.

Két előadóterem, u. m. a fizikai és a kémiai teljesen modern berendezést kapott. E két tanterem berendezésének költsége közel 12.000 P.

A tornacsarnok modernizálása folyamatban van. Legfontosabb újítások benne: kettős puhafapadló, két öltöző és egy mosdó zuhany helyiség.

A kórházban új zuhanyrendszerű fürdőszoba készült s a kibővítés

folytán most már 28 fekvő beteget lehet a diákkórházban elhelyezni. Most van folyamatban a főiskolai vízvezetékbe való bekapcsolása, ezzel együtt egy új egészségügyi helyiség létesítése.

Az összes szertárak új helyiségekbe költöztek. Teljesen új elhelyezést talált a kettéválasztott szépészeti és régészeti múzeum. A régészeti múzeumot a küldött-ségi szállás legnyugatibb szobájában helyezték el s örétől *Jakob Károly* dr. gimn. tanárt választották meg. A szépészeti múzeum egybeolvadt a filológiai gyűjteménnyel. Új leltározások ez év folyamán készülnek el.

Gimn. internátusul a Zsindely-féle ház egész emelete és a földszinten három szoba szolgál, továbbá a gimn. szárnyon még nélkülözhető egy terem. Térőhelyek száma az eddigi 32 vel szemben 51. Az internátus felügyelője egy bennlakó tanár: *Erdélyi László*.

Híres kerékpárút. Mint több napilap is közölte, Dapsy Vilmos IV. tn. a nyári vakációban kerékpáron ment ki Hollandiába, hollandus nevelő szülei meglátogatására. Érdekes útvjáról következő számunkban számol be.

Figyelem! Már itt felhívjuk olvasóink figyelméi Ujszászy Kálmán: Regős problémák egy regős út tükrében c. cikkére, melyet következő számunkban közlünk. Ugyancsak az „Amerre a pataki diákok járnak“ c. cikkünkre is.

Kiadja: a főiskolai Ifjusági Egylet.

Kiadóhivatali főnök: Tóth Lajos III. é. hh.

Czeisler Izidor
divatáruháza
Sárospatak
(a Kossuth Lajos-utcán)

Állandó raktár: férfi-, női- és gyermek-
harisnyák, zoknik, sapka, kalap, ernyők,
katonai cikkek, csipkék, rövid-, és kö-
töttárak, illatszer, pipere, férfi- és női
fehéreneműk.

Hirdessen

e lapban!!

Kitüntetve Budapesten 1920-ban.

Koncz Ferenc
angol és francia cipész
Sárospatak,
(a református templomközben)

Megrendelésre készít elsőrendű
férfi és női cipőket, csizmákat,
varrott és szegezett talppal a leg-
egyszerűbbtől a legfinomabb ki-
vitelig, melyekből állandó raktára
is van. csakis elsőrendű anyagból,
szolid árak mellett. Javítások gyor-
san és gondosan eszközöltetnek.

MOLNÁR
JÓZSEF

ÚRI ÉS NŐI
FODRÁSZ
SÁROSPATAK
(Rákóczi uccán, a ref.
egyház épületében.)

Pontos kiszolgálás

Diákság részére
kedvezményes árak.

Legszebb ajándéktárgyak nagy választékban!

Joggal mondja az angol:

'Time Is Money'

(Az idő pénz.)

FONTOS

Önnek, hogy tudja a pontos időt?

Keressen fel még ma és **kérje az „én” órámat** 3 hónapi próbaidőre. Meg fog győződni arról, hogy lehet olcsón és mégis **megbízhatóan pontos órája.**

Órák, mindennemű ékszerek, dísz tárgyak, **valódi ezüst** evőkészletek **kedvező részletfizetési feltételek** mellett kaphatók.

Spitz Pál

órák és ékszerész, **Sárospatak.**

Vidékre **választékok** készséggel küldök!!

Varrógépek és eredeti **Steyer Vaf-ferád kerékpárok** gyári raktáral!

Fodrász-

és borbélymunkák

legpontosabban eszközölletnek

Dobozy István

Sárospatak,

☞ a Patikaközben. ☞

*a diákság felkarolt borbély és fodrász-
mesterének modern műtermében.*

40 év óta áll fenn

**id. Szepessy István
sütődéje.**

Sárospatak legrégebb, legked-
veltebb péküzlete.

Minden nap friss

péksütemények,

fehér és barna kenyerek.

Nyomatott a ref. főiskola könyvnyomdájában Sárospatakon.